

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V srédo 27. Velkiserpana. 1845.

List 35.

Rožekar.

Na eni strani stari grad,
Ki druž'ga ni ko sam razpad,
In cerkvice na drugi stran',
K' je Turku stala nekda v bran *) —
Na gričih dveh, — scer grički okol',
Med njim' pa v sred' je majhin dol,
Po gričih lepi senčni gaj;
Tam stari hrast, tū drevje mlaj',
Dol' spod skoz snožet senčna pot,
In poleg nje zeleni plot,
In zraven njega hladni vir,
Povsod pa tihi, srečni mir —
To je dežela, kjer leži,
Rožek **) — star grad — k ga čas drobi!

„Le k' meni, k' meni, ljuba hči!“

Star vitez rahlo govori,

„Le sem, slovó od mene vzem',

Dobil novice hude sim:

Na meji že Turčin stoji;

Prelivat treba bo kervi.“

Deklica joka se britko,

Očetu ko podá roko.

„Ne jokaj, ljuba moja! se,

Bojvat se silno treba je,

Zbog mene bodi brez skerbi, —

Star meč še sekat' zna kosti;

Tolazi se, in zdrava ostan',

Junakov šest ti dam za bran.“ —

Tak stari vitez govori.

Pak ona: „Z Bogam, oče vi!“ —

Na kojneča plane starček zdej,

Ko mlad vojšak, derči prot' mej'. —

Za njim pa hlapcov trop kadí,

Pred njim', za njim' meglá stoji;

Jo hočjo z Turkam zaigrat',

Ga hočjo vsiga pokončat'. —

Ko dalječ, dalječ pridejo,

Junaka vsi zagledajo;

Jeklén okov krog pers imá

Pa jezdi kojneča bojniga.

Rožekarja nagovori,

De z njim bojvat' mu dopustí.

Star vitez mu odgovor dá:

„Pozdravim jakiga možá,

De stan je tvoj vojáski stan,

Obleka čversta mi oznan';

De si junak iz prošnje vem, —

Zató z menoj! nad Turka grem.“ —

Se kojnik serčno mu zahval',

In urno so naprej zdirjal';

Ko meji bližé pridejo,

Kardelo turško vidijo:

Zdej trumo svojo vitez vstav',

In hlapcam: „Stojte mirno!“ prav'. —

„Za herbtam skrite jelce vsi,

De jih ne bodo vidili.

Ko sprot nam Turki zadercé

Nastav'te jim jelcé ojstré.“ —

Tak' vitez pravi, govori,

In celi trop takó stori.

Že Turki hlapce vidijo

In urno vsi na sprot' deró,

Krog glave vsak že suče meč,

Glave če sekat vsaki preč.

Zdej vitez kojneča zapektá:

„Naprej junaki, zdej veljá!“ —

Vsi jelce zdej nastavijo,

Prot Turku se napravijo;

Zdej podkov seka urno tla,

Zdej jelca krivi se ojstra,

Globoko v turške serca gré,

Nektera pot' nazaj ne vé.

Prot vitez pa Turk gromí:

„Postav' se po junaško mi!“

Se kojneča dva zdej spenjata,

Se meča dva zdej srečata; —

Nobeden noče se podat',

Dragó če vsak život prodat'.

Rožekar že junak je star,

Al mlad je turški poglavar,

Rožekarja zmaguje moč,

Oči obda mu temna noč; —

Ko konjik ptuj zagleda to,

Zadirja vranca kej ojstró:

„Oj turški tat! kaj misliš ti?“

Zdej konjik Turku govori,

„De hočeš starčku glavo vzet'?

Z menoj se skušat' moraš pred!“ —

Oba nasprot' si skočita,

Se po junaško počita;

Je Turčin kmal' premagan bil,

Je svojo černo kri pretil;

Mu konjik verže glavo preč,

Natakne jo na ojstri meč.

To znamenje nese hlapcam tje,

Zdej Turki vsi se v beg spusté.

Oproda zdrami viteza,

Junaškiga Rožekarja;

Rožekar pa ozira se,

In praša: „Kdo me rešil je?“

Mu hlapec kaže konjika,

Mladenca vsim neznaniga.

Mladenču vitez govori:

„Si rešil ti življenje mi,

Povej, kaj čem za tó ti dat',

Povej brez straha, sim bogat.“ —

Mladenč se mal' na smeh derží:

„Srebro za me plačilo ni,

Ak hočeš men' plačila dat,

Ne hasne ti prodat svoj grad,

Kar jez želim, je tvoja hči,

Brez nje za me plačila ni!“ —

Rožekar vstraši se močno.

Junaka gleda preojstró:

„Jez hčere ti ne morem dat',

„Raj b' hotel svitli grad prodat'!“ —

Junak na kojneča plane zdej;

„Povem, Rožekar! jez ti kej,

Mladenč na vrancu govori: —

„Kar jez želim je tvoja hči;

Kér v ženo mi je nočeš dat

Razpadil bo po teb' tvoj grad.“ —

Čez polje z vrancam se spusti,

In več ga vitez vidil ni. —

Kar mu junak je prerokval,

Je vnukam silni grad spričval:

Rožekar pride ob život,

In z njim pogine slavni rod;

Kjer nekda stal je silni grad,

Je dan današni zgol' razpad. —

Iz Dunaja.

Dvoranin.

*) Gradiše.

**) Razvalina Rožek je v Moravški dolini. —